

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Aurariu”, „Jurnalul Poporală Dej”, „Bereșana”, „Berzovia”, „Bihoreană”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare Miercurea”, „Cassa de păstrare Seliște”, „Chioareana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia Cahalm”, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișterul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Industria”, „Iulia”, „Lipovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patruș”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Siloania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana” și „Zldneana”.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—.

DIRECTOR
Dr. CORNEL DIACONOVICH.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul VIII.

Sibiu, 15 Aprilie 1906.

Nr. 15.

Chestiunea terminologiei financiare române.

— O lămurire. —

În urma celor publicate sub acest titlu la primul loc al numărului 13 dela 1 Aprilie a. c. în aceasta prețuită revistă, mă cred îndatorat a da și eu următoarele lămuriri atât asupra genezei cât și mai ales asupra stadiului în care se află de prezent aceasta chestiune de mare însemnătate.

În ședința sa dela 23 Aprilie 1904 „Secțiunea economică” a „Asociațiunii” nu s'a ocupat numai cu chestiunea terminologiei financiare române, ci cu o serie întreagă de chestiuni, care de care mai importante. Ascultând un frumos și voluminos raport al dlui Dr. C. Diaconovich a primit îndată și fără nici o discuție și propunerile făcute în legătură cu acela. Aceste propuneri cuprindeau formularea chestiunilor din raport în totatătea probleme și designau totodată și persoanele, cari aveau să fie încredințate cu rezolvirea singuraticelor probleme. Eră vorba aproape numai de membrii ordinari și corespondenți ai „Secțiunii economice”. Dl Nicolae P. Petrescu și eu eram și suntem membri corespondenți și în calitatea aceasta a noastră ni-s'a încredințat, pe lângă alte probleme date fiecăruia în parte, și adunarea materialului pe sama proiectatului dicționar financiar.

Nu este treaba mea ca să caut că dintre cei designați cine, ce, când și cum a rezolvat, dar cu problema dicționarului trebuie să mă ocup și anume încât mă privește pe mine. Astfel constat și eu, că la 23 Aprilie 1904 am primit angajamentul împreună cu dl Petrescu; că „Secțiunile Asociațiunii” în ședința lor plenară dela 15 Iulie 1905 absolvând pe dl Petrescu au lăsat întreaga sarcină numai asupra mea și că la 11 Decembrie 1905 „Secțiunea economică” a decis să mă invite ca să satisfac angajamentului luat. Nu am primit înștiințare specială nici despre hotărîrea dela 15 Iulie și nici despre cea dela 11 Dec. 1905, dar fiind publicate am luat act de ele și m'am conșiderat ca fiind deja înștiințat. Tot în chipul acesta am luat act și de cele publicate acum asupra acestui obiect în „Revista Economică”.

Fată de toate acestea informațiuni mă văd constrâns a comunica la acest loc, în prima linie spre legitimarea mea, după aceasta și spre orientarea celorlora, cari au urmărit și urmăresc cu atențiune aceasta chestiune, că eu m'am ocupat îndată la început și mă ocup neîntrerupt și acum cu împlinirea angajamentului luat asupra mea. Se înțelege dela sine că fac și pot

face acest lucru numai în măsura, pe care mi-o permit numărările mele agende împreunate cu foarte expusul post de funcționar-conducător al institutului „Albina” și numai cu succesul, la care mă ajută modestele mele facultăți intelectuale și puținele cunoștințe literare, pe cari le posed până acum. Bunăvoința însă și zelul nu îmi lipsesc. Între acestea margini am adunat vreo câteva sute de termini tehnici și expresiuni de specialitate, dintre cari vre-o două sute, traduse și în limbile germană și maghiară, le-am definit și însoțit deja și cu explicarea necesară pentruca să poată fi înțelese după adevărata lor semnificațiune, popularizate și răspândite în cele mai largi straturi ale cetitorilor noștri. Dintre cele din urmă reproduc și aici câteva:

1. *„Abonamentul* (Das Abonnement, az előfizetés) este comanda și totodată și plățirea anticipată a unei prestațiuni sau a unui product de regulă literar d. e. cărți, jurnale, producțiuni teatrale ș. a. cari se îndeplinesc respective se furnizează decursiv deodată sau în mai multe rate.

2. *Absenteismul* (Die Abwesenheit, a távollét) este obiceiul proprietarilor și preste tot al capitaliștilor de a cheltui veniturile lor în țări străine.

3. *Bilanțul comercial* (Die Handelsbilanz, a kereskedői mérleg), este starea dintre importul și exportul unei țări anumite în comerțul său cu celelalte țări. Dacă valoarea mărfurilor importate este mai mare ca valoarea celor exportate apoi se zice că bilanțul comercial ar fi pasiv, în cazul contrar că ar fi activ. Acest bilanț însă nu este bază acceptabilă pentru constatarea stării active sau pasive a unei țări și prin urmare nu este de a se confundă cu

4. *Bilanțul plăților internaționale* (Die Zahlungsbilanz, a fizetési mérleg), care nu se mărginește numai asupra vânzărilor și cumpărărilor internaționale de mărfuri propriu zise, ci se extinde asupra tuturor plăților (d. e. devize, cupoane, ș. a.) efectuate de o anumită țară în raportul ei cu celelalte țări. Numai prin acest bilanț se poate constata, dacă o țară este activă sau pasivă în relațiunile ei cu străinătatea.

5. *Compenzațiunea* (Die Verrechnung, a beszámítás) este achitarea unei datorii a debitorului prin renunțarea acestuia la o pretensiune a sa pe care o are față de creditorul său. Compenzațiunea a devenit și este, pe lângă „Asignațiune” sau „Cesiune” una din formele tipice întrebunțate foarte mult în circulația surrogatelor de bani și anume astfel că cea mai veche din cele două pretenziuni, cari se achită reciproc pe calea compenzațiunii, devine și se conșideră ca mijloc de plățire (Zahlungsmittel, fizetési eszköz) față de pretensiunea a doua de un dat mai nou.

6. *Delcredere* (Das Delcredere, a jótállás) este garanția pe care o ia asupra sa comisionarul pentru obligămintele de plăți ale persoanelor cu cari a încheiat el afaceri în numele și pe so-

coteala comitentului său. Pentru luarea acestei garanții i-se dă comisionarului o plată exprimată în procente, care se cheamă:

7. *Provizione de delcredere* (Delcredereprovision, jótalási dij).

8. *Finanțele* (Die Finanzen, a pénzügyek) înseamnă banii și venitele statului.

9. *Financiar* (Finanziel, pénzügyi) este adjectivul sau calificativul, prin care se arată însușirile și scopul lucrurilor și afacerilor de însemnătate bănească în înțeles mai general; iar în înțeles mai restrâns și special banii și venitele statului. Comparat cu adjectivul „economic”, posedă o semnificațiune cu mult mai restrânsă și mai specială, pentru că finanțele sunt numai o parte, numai un ram din largul câmp al economiei naționale.

10. *Finanțare* (Finanzieren, a pénzügyi oldalt rendezni) înseamnă a arăta izvoarele și modalitățile de unde și prin cari se pot procura, regulă și asigură mijloacele bănești necesare pentru realizarea și reușita unei întreprinderi.

11. *Fiscul* (Der Fiskus, az állami kincstár) este statul ca subiect economic în procurarea, administrarea și întrebuințarea averii sale.

12. *Fiscalitatea* (Die Fiskalität, a fiskalitás) este voința arbitrară a statului prin care acesta își rezervă numai pentru sine producția sau procurarea și vânzarea unor anumite mărfuri pretinzând și încasând pentru ele dela consumenți un preț de regulă mai mare ca prețul de producție sau ca prețul pe care l-ar putea obține dacă ar fi admisă concurența liberă. Această voință a statului se manifestă mai ales în feluritele monopoluri create și exploatate de el.

13. *Ghișeul* (Der Schalter, a pénztáráblak) o ferestruie în un părete sau în o ușe prin care se poate vorbi, încasa și plăti banii în administrația de cassă fără ca publicul care se prezentează să poată intra în locașul casei.

14. *Indosabilitatea* sau girabilitatea (Die Girofähigkeit, a forgathatóság) este aceea însușire a unor hârtii de valoare în virtutea căreia acelea prin o declarație anume indusă pe ele însuș (in dosament sau gir) pot fi transmise de pe o persoană pe alta cu drept de proprietate sau cu autorizarea de a încasa valoarea reprezentată prin ele.

15. *Marca de prezență* sau jeton de prezență (Die Praesenzmark, a jelenléti jegy) este documentul despre onorariul, ce li-se dă membrilor din direcțiunile și comitetele institutelor comerciale pentru că au fost prezenți adevărat au participat la ședințele acelor.

16. *Principiul economic* sau de economizare (Das ökonomische Prinzip, a gazdasági elv) este regula ca la orice întreprindere mijloacele de producțiune: capital, muncă ș. a. să se combineze astfel ca utilizarea mijloacelor și speselor să fie cât se poate de mici, iar profitul curat cât se poate de mare.

17. *Paralele de încheiere* (Die Abschlusstriche, a lezáró vonalok) sunt acelea două linii paralele între cari se scrie suma pozițiilor de pe latura de Debit sau Credit a unui cont, care se estinde mai jos ca pozițiile de pe latura contrară. La egală înălțime cu acestea linii se trag alte asemenea două linii și pe latura contrară cu poziții mai puține. Linia mai mult sau mai puțin diagonală care se trage dela ultima poziție de cifre a laturei mai scurte peste spațiul de text până la liniile paralele se numește:

18. *Genunche* (Die Nase oder das Knie, a térd).

19. *Punctarea* (Das Punktieren oder Winkelieren, a pontozás, a pipálás), este însemnarea cu un punct sau o comă a pozițiilor aflate în regulă, când se face compararea lor cu pozițiile despre aceleași sume introduse însă în alte conturi.

20. *Reexpediția* (Das Reexpeditionsrecht, a visszaküldési jog) este un favor dat de regulă magazinelor publice sau docurilor din partea căilor ferate, în virtutea cărui favor mărfurile intrate în docuri se pot reexpeda adevărat trimite mai departe sub durată unui timp anumit fără ca căile ferate să considere transportul ca fiind întrerupt și prin urmare fără ca să mai perceapă din nou taxele de transport ș. a.

21. *Tontina* (Die Tontine, a tontina) este o numire, care provine dela medicul Lorenzo Tonti (1653) și înseamnă o com-

binăție de asigurare asupra vieții, în virtutea căreia un anumit număr de asigurați se constituie în o grupă cu îndreptățirea reciprocă, că dacă vre-unul sau mai mulți dintre ei ar muri înaintea celorlalți, părțile lor să le erezească aceia cari rămân în viață. Este prin urmare vorba de un fel de contract de noroc sau aleator.

22. *Uzura sau cămătăria* (Der Wucher, az úzsora) este dobânda pe care o condiționează și o ia creditorul dela debitorul său pentru capitalul împrumutat în procente cu mult mai urcate decât cele stabilite prin lege sau corăspunzătoare cu valoarea cuprinsă în folosința capitalului împrumutat. Capitaliștii cari cer și iau asemenea dobândă, se numesc *uzurari* sau *cămătari* și sunt o mare primejdie pentru oamenii neorientați, ușuratici, mărginiți la minte sau ajunși în situațiuni strămtorate. Cu toate acestea legea numai în puține state îi înfrâneză încâtva pe acești vampiri sociali. În Ungaria tractează despre acest lucru art. XXV ex. 1883.

23. *Uzanțele comerciale* (Die Handelsgebräuche, a kereskedelmi szokások) sunt obiceiurile sau obiceiunțele adoptate și întrebuințate ca directive în afacerile comerciale. Legea comercială ungară (§§. 1, 265, 267, 311 și alții) le îmbracă cu putere obligatoare atribuindu-le mai ales două funcții: anume de a suplini voința neexprimată și de a interpreta voința exprimată în formă defectuoasă. Uzanțele comerciale nu sunt identice și prin urmare nu sunt a se confundă cu dreptul consuetudinar (Das Gewohnheitsrecht, a szokásjog).

24. *Valori ideale* (Ideelle Werte, Esményi értékek) sunt acelea însușiri particulare ale unui obiect sau ale unei întreprinderi, cari fără ca în sine să fie bunuri materiale, totuș în combinație cu obiectul căruia aparțin reprezintă o valoare economică uneori foarte mare. D. e. reputația întreprinzătorului, situația și clientela unei prăvălii ș. a. Se numesc ideale mai ales din motivul pentru că ele nu pot constitui poziții independente de inventar când este vorba de o inventarizare reală.

Public aceste câteva exemple scoase în ordine alfabetică din mica mea colecțiune numai pentru că să arăt că din fapta că „R. E.” n'a ajuns încă să publice nimica din acest material, nu urmează că eu — fiindcă acum numai de mine mai poate fi vorba — n'aș fi lucrat și n'ași lucra la îndeplinirea angajamentului meu. N'am așteptat absolut dela nimeni ca să țină samă de împlinirea dacă eu imi împlinesc sau nu acest angajament, dar dacă aceasta prețuită revistă totuș a făcut și face acest lucru — pentru mine numai onorific — apoi și eu mă țin îndatorat a reflecta spre propria mea legitimare, că „R. E.” în numărul său 39 dela 24 Sept. 1905 luând — nu știu de unde pentru că eu trimiseseam apelul meu numai băncilor române și fără a-l fi destinat pentru publicitate! — o notiță despre traducerea „Controlului permanent și uniform la institutele de bani” a publicat și următoarele:

„La finea traducerei traducătorul promite a publica o mică colecțiune de cuvinte și expresiuni, în care se vor redă în limba română, germană și maghiară terminii tehnici, ce obvin în textul traducerii — material pentru „Terminologia financiară”.

Având mai departe în vedere, că directorul acestei prețuite reviste și referentul, respective membrul frunța al „Secțiunii economice” a „Asociațiunii” este una și aceeași persoană, adevărat dl Dr. C. Diaconovich și apoi văzând că cu toate acestea „Secțiunea economică” în ședința sa dela 11 Dec. 1905 iar aceasta prețuită revistă acum, presupun respective constată că... „...este regretabilă aceasta zădărniciere sau fie și numai amânare a bunului scop avut în vedere...” și anume amândouă fără ca să-mi fi cerut vre-o explicație, ba „Secțiunea economică” al cărui membru corespondent sunt, chiar și fără să mă fi înștiințat despre concluzul său și astfel să-mi fi dat ocaziune ca

să mă explic din propriul meu indemn dacă ar mai fi fost lipsă de asemenea lucru: trebuie să constat că chestiunea n'a fost ținută în cuvenita evidență și că eu sunt îndreptățit a o lămurii încât este vorba și de mine.

Bunele, a-și putea zice. pretineștile relațiuni dintre dl Dr. C. Diaconovich și dintre mine, mă pun în plăcuta poziție de a putea constata și discuta aceste lucruri fără nici o teamă, că fie dl Dr. C. Diaconovich însuș sau fie altcineva să poată vedea în ele altceva decât expunerea faptelor cu cea mai severă obiectivitate. Tot acestea relațiuni mă dispensează de obligământul de a mai declara și motivă, că în următoarele constatări și reflexiuni individuale încă păzesc cea mai severă obiectivitate:

a) Oricât de însemnată a fost și este chestiunea proiectatului dicționar financiar totuș interesul față de ea a fost și este foarte puțin, la tot cazul prea puțin dacă îl judecăm dupăcum s'a manifestat el în forme concrete și anume în publicitate. Eu de altfel de interes nu țin samă, căci acela este numai o simplă curiozitate!

După cât știu eu afară de un singur articol pe care l-a publicat „Un funcționar de bancă“ mai întâi în „Revista Economică“ Nr. 19 ex. 1904 și apoi în „Tribuna“ din Arad Nr. 82 ex. 1904, nu s'a mai publicat nimica, deși „R. E.“ în numărul său 18 ex. 1904 a fost specializat atât de tare chestiunea încât bărbății nostri de specialitate ar fi putut face valoroase reflexiuni dacă într'adevăr ar fi existat un așa viu interes dupăcum se zice în coloanele „R. E.“.

b) Eu n'am voit și nici n'aș fi putut din capul locului să mă achit de angajamentul meu conformându-mă condițiilor de a publica materialul adunat de mine în „Revista Economică“ și plane tot din două în două săptămâni. Nu voiesc și nu pot să mă conformez acestor condițiuni nici acum.

N'am voit și nu voiesc acest lucru, pentru că sunt de convingerea că o lucrare precum este proiectatul dicționar financiar, nu se poate isprăvi în o jumătate de an, iar dacă a rămas și rămâne toată problema numai în sarcina mea, apoi nici în 2—3 ani fie lipsa unui asemenea dicționar oricât de simțită!

Apoi am mai avut și intențiunea de a nu da nimănui anză, ca încercând să lămurească chestia, să-mi facă în realitate proces de intenții precum mi-s'a întâmplat în 1903 tot în coloanele „R. E.“ în jurul opului: „Controlul permanent și uniform la institutele de bani“. Atunci s'a manifestat o urgență atât de impacientă pentru introducerea momentană a controlului intern încât eu, care nici atunci nu admiteam urgența — după părerea mea în contul stadiului întemeiat și al înțelegerei exacte a noului sistem — eră aproape să fiu scos și declarat de contrar principal al controlului intern. Eră o grabă febrilă. Și acum? Ironia sortii! Au trecut deja trei ani, fără ca să se mai fi ocupat cineva cu controlul intern, care — bine înțeles! — nu este de a se confundă cu instituțiunea „Revizorilor experți“. Ba nici cartea dlui A. Kormos n'a apărut încă, cu toate că au trecut deja trei ani dela anunțarea ei. O dovadă eclatantă și aceasta, că asemenea chestiuni nu le pot rezolva așa cu grabă nici alții, cari sunt și mai mulți și mai tari ca noi.

Incheiu declarând încă odată, că singurul meu scop a fost și este când public aceste șire, ca să lămuresc și din parte-mi stadiul, în care se află de prezent chestiunea dicționarului financiar, legitimându-mă

pe mine insumi și arătând chiar și cu câteva probe, că eu, încât mi-a fost cu puțință am ținut și țin samă de angajamentul luat.

Brașov, în 8 Aprilie 1906.

Dr. Nicolae Vecerdea.

Studii practice de bancă.

(Continuare.)

Dela societatea pe acții a asociațiunii regnicolare a institutelor financiare ungare am trecut la

„Magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja mint részvénytársaság“,

sau pe românește *Banca centrală hipotecară a caselor de păstrare ungare ca societate pe acții*. Știind, că această bancă se ocupă special cu reescontarea adecă cu rescumpărarea împrumuturilor acordate pe realități imobile ale institutelor financiare din țară, am ținut de neapărată lipsă să-i cunosc organizația și afacerile, deoarece pentru interesele noastre economice mobilizarea împrumuturilor hipotecare este o chestiune de-o extremă importanță, care va trebui rezolvită cât mai curând. Căci nu numai pentru asigurarea și garantarea solidității băncilor noastre pentru orice vremuri ce ar veni preste noi ni se impune de urgență rezolvarea chestiunii de mobilizare a capitalului plasate în împrumuturi hipotecare, ci și pentru acțiunea ce va trebui s'o întreprindem cât mai curând în scopul ușurării sarcinilor proprietăților imobile ale poporului nostru prin convertirea datorțiilor hipotecare în altele mai ușoare și mai ușor suportabile. Aceste motive m'au îndemnat, cum zic, să mă ocup mai amănunțit de banca din chestiune și dacă am putut pătrunde în toată administrația și organizația ei, aceasta am s'o mulțămesc conducătorilor acestei bănci, cari m'au primit cu bunăvoință și mi-au pus la dispoziție tot ce am cerut și tot ce m'a interesat.

Banca centrală hipotecară de care vorbim s'a înființat la stăruința contelui Stefan Tisza, care a observat de timpuriu pericolul ce poate să urmeze în vremuri grele pentru o mare parte dintre băncile din țară, cari nu numai capitalurile lor proprii, dar și însemnate capitale străine ca depuneri, reescont etc., deci cu termene scurte de plătire, le plasează în împrumuturi hipotecare de durată lungă. Acestui inconvenient a voit contele Tisza să-i pună capăt prin înființarea băncii centrale hipotecare, care se ocupă, cum am spus, exclusiv cu rescumpărarea împrumuturilor hipotecare a altor institute și mobilizarea acestor împrumuturi prin emisiuni de scrisuri fonciare.

Nu e locul aci să mă ocup cu întrebarea, ce servicii a făcut această bancă cauzei pentru care s'a înființat? Tot ce pot aminti de astădată e, că banca aceasta fondată la 1892 a făcut progrese evidente. Ea s'a înființat cu un capital societar de 4 mil. cor. (2 mil. fl.) care în decursul timpului s'a tot urcat prin emisiuni nouă, așa încât astăzi a ajuns la considerabila sumă de 12 mil. cor., iar ultima adunare generală a autorizat direcțiunea ca la timp potrivit să-l mai urce încă cu 8 mil., deci total la 20 mil. cor. Și ca să ne facem o idee și despre modul în care s'au dezvoltat afacerile acestui institut, ca să ne convingem că lumea pe zi ce merge se pătrunde tot mai mult de necesitatea mobilizării împrumuturilor hipotecare, ca să fie și pentru noi un imbold că trebuie să ținem samă de această chestiune și că trebuie să

uzăm de avantajele ce ni le oferă în această privință chiar și cea mai mare bancă a noastră, lăsăm aici să urmeze datele statistice despre împrumuturile acordate în scrisuri fonciare prin banca centrală hipotecară institutelor din provincie, care și-au cedat pretenziunile lor hipotecare. Astfel cu finea anului

1893	împrumuturile acordate au fost	K	3.837,929—
1894	"	"	11.363,055—
1895	"	"	24.013,718—
1896	"	"	36.771,436—
1897	"	"	46.308,226—
1898	"	"	54.281,613—
1899	"	"	54.019,159—
1900	"	"	57.365,782—
1901	"	"	59.858,030—
1902	"	"	65.377,231—
1903	"	"	70.942,495—
1904	"	"	80.852,149—
1905	"	"	91.018,601—

Profitul curat realizat în decursul anilor față de capitalul societărilor variază între rentabilitatea de 4,68% — 7,37%. În doi ani a trecut și peste 8%, numai cât aceștia trebuiesc considerați ca ani excepționali. În general luat profitul e relativ mic, ceea ce de sigur se experiază și se va experia și la singura noastră bancă care se ocupă cu rescumpărarea pretenziunilor hipotecare. Din acest punct de vedere judecate aceste bănci nu trebuiesc considerate după venitul lor, ci după valoarea lor morală, care își are temeiul în excelențele servicii ce le face cauzelor financiare ale altor bănci și în abnegațiunea ce și-o impun, mulțumindu-se cu un profit relativ mic, care pe alte terene de activitate economică ar putea fi necondiționat mai mare. O altă împrejurare care contribuie la reducerea venitului constă în faptul că administrația băncilor hipotecare este foarte complicată și costisitoare. De altcun din cele ce vor urmă se va putea observa aceasta, credem noi, destul de bine.

* * *

În general luat fazele prin care trece orice împrumut hipotecar sunt următoarele: cererile, examinarea și instruirea lor, votarea împrumuturilor, îndeplinirea formelor legale pentru hipotecare, apoi lichidarea și în fine ținerea evidențelor despre împrumuturi până la replătirea lor. Pe lângă aceste, la institutele ce emit scrisuri fonciare, administrația se complică întru cât trebuie să se țină evidență despre emisiunea scrisurilor, să se îngrijească de plasarea lor, de rescumpărarea cupoanelor și în fine de sortarea și rescumpărarea, cu alte cuvinte de retragerea din circulațiunea a scrisurilor fonciare emise. La banca centrală hipotecară de care vorbim aceste lucrări sunt împărțite la mai multe secțiuni, dintre cari cea dintâi este.

Secțiunea economică.

Am amintit, că aceasta bancă se ocupă exclusiv cu preluarea împrumuturilor hipotecare dela alte institute din țară. Urmează dar, că afacerile sale nu sunt cu particulari, ci numai cu institutele, cari își reescontează pretenziunile lor hipotecare. Reescontarea se face prin cedare. Spre scopul acesta trebuiesc înaintate cereri instruite cu anumite acte. Institutele, cari vor să intre în legături de afaceri cu aceasta bancă centrală, îi trimet statutele lor, ultimul bilanț precum și un formular al obligațiunilor ce le folosesc. În urma acestora ele primesc toate tipăriturile de lipsă, între cari și cererile de rescumpărări. Cererile, la cari trebuie să se alătore cel puțin coala de cata-

stru, trebuie să conțină esact toate datele ce se cer și pentru fiecare împrumut ce se intenționează a se cedă, trebuie făcută cerere separată. În cereri trebuie să se pună mare pond pe datele ce se introduc din cărțile funduare. Aceste date trebuie să consune cu cele din catastru. Știut fiind însă din experiență că aceste date adeseori nu consună, banca centrală admite oarecari diferențe, cari însă în nici un caz nu pot fi mai mari ca 5%. Căci dacă datele din cărțile funduare sunt mai mult ca cu 5% mai mici ori mai mari ca cele din coala de catastru, trebuie să se producă act oficial despre adevărata stare a realităților. La extrasele din cărțile funduare cele nouă unde datele funduare sunt aduse în consonanță cu datele catastrale nu e absolut de lipsă coala de catastru. Cu toate acestea se recomandă, ca și în cazurile acestea să se alătore coala de catastru. Se știe anume, că calitatea pământului uneori în una și aceeași comună diferă foarte mult chiar și după hotare. A se ști aceasta e de mare importanță pentru prețuire. Ori în această privință coalele de catastru ne pot fi de mare folos.

Cererile pentru rescumpărări de împrumuturi sosite la institut se înregistrează (despre ceea ce va fi vorba mai târziu) și se predau secțiunii economice. Aceasta examinează mai întâi de toate, dacă imobilele din chestiune sunt pe teritor ungar și apoi — cu deosebire — dacă datele referitoare la hipotecă, arătate în cerere, consună cu cele din coala de catastru, eventual din extrasele de cărți funduare. În special, dacă nu întreaga hipotecă servește ca garanție, ci numai o parte hotărâtă, secțiunea cercetează dacă această împrejurare e făcută evident în mod clar în cerere și dacă e bine arătată mărimea teritorului părții de hipotecă, ce e să se cedeze. Relativ la suma împrumutului de răscumpărat observăm, că nu poate fi sub 400 cor.

Dupăce s'au făcut aceste examinări, secția pentru ca să-și poată face propuneri către direcțiune respective comitetul de cenzură cercetează dacă hipoteca oferită e suficientă și dacă corespunde cerințelor art. de lege XXXVI din 1876 referitor la emisiunea de scrisuri fonciare. Spre scopul acesta cercetează informațiunile de lipsă, pentru cari la această bancă secțiunea economică conduce un serviciu separat. Anume banca centrală trimite în fiecare comună, unde se află proprietăți care servesc ca garanție la împrumuturile ce se cere să fie rescumpărate câte un expert (de regulă funcționar intern) pentru a luă la față locul informațiunii asupra tuturor chestiunilor, cari trebuiesc conziderate la acordarea de credite. Notăm însă că informațiunile acestea nu se iau despre fie care proprietate în parte, ci în general despre întreaga comună. Ele se iau pe blanchete anume, în cari dupăce se stabilesc datele generale de lipsă ca: numele comunii, pretura, comitatul, situațiunea geografică și hotarele comunei, relațiile de comunicație, piață și târguri (de ex. la câtă depărtare se află cel mai apropiat târg, când se ține, cu ce se face transportul, cam ce produse se vând, cam cine le cumpără și unde le transportă etc.) se trece la datele de căpetenie economice. Între aceste amintim aci cu deosebire informațiunile relativ la starea și dezvoltarea economică a poporului din comună, la situația și calitatea pământului, la darea de pământ și cea comună, la extenziunea teritorului comunal și a hotarelor cu singuraticile soiuri cultivabile de pământ, la modul lucrării pământului și materiile de îngrășare și în fine se dau informațiuni cu privire la relațiile de vânzare cumpărare și arândare. Aceste din urmă se află așa

că se caută — pe baza contractelor și informațiilor verbale — cu cât s'a vândut un jugăr de pământ din cutare sau cutare hotar, cu cât s'au vândut corpuri mai mari de avere respective cu cât s'au arândat. Din mai multe date de felul acesta se face un calcul mediu și se stabilește un preț de mijloc. Dacă comuna se împarte în mai multe hotare, cari sunt deosebite unele de altele ca cantitate, atunci se înseamnă în informațiuni și numele acestor hotare, calitatea pământului și valoarea maximală, minimală și medie a unui jugăr din singuraticile hotare.

Dacă expertul se duce în o comună oarecare în calitate oficială, de regulă ia informațiuni și despre comunele din apropiere, câte odată chiar din ținuturi întregi; le ia chiar și dacă nu s'au cerut încă rescumpărări de împrumuturi cu ipotecă în acele comune. În asemenea cazuri informațiunile rămân și dacă ulterior vin cereri relativ la acele comune, nu se mai face cheltuieli nouă.

Expertul aduce colile de informațiuni la institut, unde se înregistrează, li-se dă învâltori anume și numeri curenți pe baza cărora se aranjază în mod cronologic și se păstrează în o mare cassă de fier. Pentru evidența acestor informațiuni se conduce un index alfabetic al comunelor, însemnându-se lângă fiecare nume de comună numărul informațiunii corespunzătoare. Informațiunile acestea însă înainte de a se așeza definitiv se prezintă ședinței plenare a direcțiunii. Direcțiunea se compune din membrii aproape din toate părțile țării așa că se găsește mai totdeauna un membru care se constată dacă datele din informațiuni corespund realității. Afară de aceasta se mai pot face constatări prin comparațiuni, deducțiuni etc. Dacă direcțiunea află de corespunzătoare informațiunile prezentate, ele se provăd cu clauzula de aprobare. Dacă însă direcțiunea excepționează vre-una din informațiunile prezentate, atunci călătorește la fața locului șeful secțiunii care înaintează raport special pe baza căruia apoi se hotărăște definitiv.

Pentru cereri de rescumpărări de împrumuturi garantate cu domenii și proprietăți mari, se iau informațiuni speciale și separate, cari se prezintă direcțiunii odată cu cererea de rescumpărare. Pentru cereri de rescumpărări de împrumuturi mici, la cari nu se rentează să se exmită persoane anume, se cer informațiuni prin poșta dela comună sau dela vre-o persoană de încredere. Aceste, ca și cele anterioare se prezintă direcțiunii odată cu cererea de rescumpărare. După ce secțiunea economică a cercetat respective și-a câștigat informațiunile necesare pentru rescumpărările ce se cer, își pregătește propunerile către direcțiune. Prețuirea o face pe baza venitului catastral și a dării directe. Anume valoarea bunurilor o stabilește la douăzeci de ori venitul catastral, respective la o sută de ori darea de pământ. Dacă însă secțiunea pe baza informațiilor sale e convinsă că proprietatea din chestiune se poate valoră la mai mult sau dacă se documentează aceasta în mod plausibil de petent (de altcum în cerere se spune cu cât a fost prețuită) își face propunere în acest senz. Aceasta din urmă e așa numita prețuire după cheile institutului.

Împrumuturile astfel instruate se introduc în cartea de cenzură și se prezintă direcțiunii. Dacă dela unul și același institut vin deodată mai multe cereri — ceace mai totdeauna se întâmplă — pentru direcțiune se pregătește și o consemnare specială cu un tablou despre toate datele de lipsă. Aceasta se face pentruca referarea să poată fi mai expeditivă.

Votarea împrumuturilor se face prin direcțiune în ședințele sale plenare. Pentruca însă clienții să nu fie siliți a aștepta prea mult, direcțiunea a delegat din sinul său un comitet special de cenzură, care e îndreptățit să voteze ori și când — sub anumite condițiuni însă — credite până la 100,000 cor. Anume acest comitet poate vota împrumuturi pentru cari există deja informațiuni aprobate de direcțiune, dacă nu trec peste suma amintită mai sus. De ex. presupunem că o bancă din Aiud cere rescumpărarea unor împrumuturi ipotecare acordate pe proprietăți din comuna Măgina. Dacă există informațiuni asupra acestei comune și acele sunt aprobate de direcțiune, pe baza lor, pe baza prețurilor ce cuprind ele, comitetul de cenzură imediat poate vota cererile prezentate. În caz când cererile de împrumut sunt peste o sută de mii, ori când nu există informațiuni aprobate, cu alte cuvinte când informațiunile se prezintă odată cu cererile, atunci împrumuturile se pot vota numai de ședința plenară. Tot asemenea împrumuturile pe case fie ele ori și unde și de orice sumă se pot vota ex cluziv de ședința plenară.

Când se votează împrumuturile ședința plenară respective comitetul de cenzură stabilește și cursul cu care se vor socoti scrisurile fonciare. Față de cursul admis, banca se obligă timp cam de două luni. Cu alte cuvinte, dacă celui ce i-s'a rescumpărat pretenziunea nu o ridică timp de două luni, banca nu mai e obligată să i-o lichideze cu cursul statorit mai înainte. Ea poate să-l schimbe. Cauza pentruca banca se obligă numai pe două luni e că cursurile sunt expuse la fluctuațiune și dacă eventual ar scădea sub cursul acordat, natural că și ea ar trebui să statorisească un curs mai mic.

Cererile trecute prin ședințele plenare respective cele de cenzură se reînțorc la secțiunea economică, care avizează pe cei interesați despre rezultat. Pe cei a căror cereri li-s'au incuviințat îi avizează și despre cursul cu care li-se vor lichida împrumuturile, făcându-i atenți că acest curs are valoare două luni și dacă nu vor uză de el în acest timp, împrumuturile vor trebui cerute din nou. De altcum uneori se incuviințează prolongirea termenului de două luni, dacă institutul interesat face cerere în acest senz. Mai departe secțiunea economică avizând despre acestea pe institutele interesate, le cere totodată să trimită și celelalte acte de lipsă pentru lichidarea împrumuturilor. Le cere anume un document în regulă, o cesiune prin care se cedează împrumutul, document care este a se atașa la obligațiunea debitorului. Apoi li-se cere să mijlocească intabularea cesiunii și notarea naturii împrumutului în senzul §-ului 18 din art. de lege XXXVI din 1876. Despre fiecare împrumut trebuie cesiune aparte. Dacă în obligațiune e legat vreun premiu de despăgubire pentru cazuri de amortizări extraordinare se cere să se iee în cesiune că jumătate din acesta compete băncii centrale. Acest premiu însă în nici un caz nu poate fi mai mic ca 1%. În sfârșit cere să se trimită obligațiunea originală, provăzută cu clauza dela cărțile funduare; dacă împrumutul e cu anuități, planul de amortizare; cel mai nou extras de cărți funduare legalizat; foaia catastrală legalizată și un extras din cărțile de contabilitate, despre starea împrumutului. Se înțelege actele aceste se cer numai întrucât ele, sau o parte dintre ele nu s'ar fi înaintat deja odată cu cererile. După ce toate aceste acte sunt la un loc cererile de împrumuturi cu aceluzele lor se transpun secțiunii iuridice.

Pe baza celor zise până aci rezultă că cercul de activitate al secțiunii economice este instruirea im-

prumuturilor, facerea tuturor corespondențelor în scopul luării de informațiuni și procurării tuturor actelor de lipsă pentru ca aceste să poată fi transpuse la secțiunea juridică. Afară de acestea însă secțiunea economică mai are și alte agende. Astfel ea opiniază și pregătește referade ori decăteori se cere să se facă vre-o schimbare în vreun împrumut acordat și lichidat deja. Așa de ex. dacă cineva cere să i-se libereze, să i-se destabilizeze o parte din realitățile ipotocate, cererea se transpune la secțiunea economică, care cercetează dacă rămâne acoperire suficientă după liberarea cerută ori trebuie să se replătească și vreo parte din capital și amăsurat rezultatelor la cari ajunge își face propunerea sa. Sau dacă vreun împrumut în urma vreunei regulări de ereditate trebuie împărțit între mai mulți, tot secțiunea economică cercetează părțile și acoperirile lor și-și face propuneri în cauză. Ori în fine dacă se oferă o altă ipotecă în locul celei existente, tot secțiunea economică are să cerceteze afacerea din punct de vedere al acoperirii.

Institutele cari vor ca răscumpărările să li-se lichideze mai curând, pot trimite odată cu cererile și toate actele de lipsă așa că aceste imediat după votare să poată fi transpuse la secțiunea juridică.

Ioan I. Lăpădatu.

(Va urma).

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 13 Aprilie 1906.

Scumpetea numărării continuă a se menține în piața internă de bani și cel mai ieftin izvor de bani este de prezent Banca Austro Ungară. O reducere a etalonului oficial se poate aștepta cel mult către finea lunii curente; unele cercuri financiare însă sunt de părere, că reducerea de mult așteptată nici acum nu va urma, din cauza plasării unei părți a noului împrumut rusesc în Austria. Discontul privat s'a urcat în ultimele zile atât în Budapesta, cât și în Viena, unde a fost $4\frac{8}{16}\%$.

Reducerea etalonului Băncii engleze până acum a rămas fără efect asupra Berlinului, unde banii sunt tot scumpi și discontul privat notează $3\frac{1}{2}\%$, iar banii de zi 4% . În Londra discontul privat s'a redus la $3\frac{1}{4}\%$, iar în Paris etalonul este nealterat.

Etalonul oficial al băncilor de emisiune este următorul: Banca Austro-Ungară $4\frac{1}{2}\%$. Banca Națională a României 5% . Banca imperială Germană 5% . Banca Angliei $3\frac{1}{2}\%$ și Banca Francei 3% .

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Berzovia“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Jidovin. Bilanțul acestui institut pe 1905 arată în general puține schimbări față de anul precedent. Activele totale de K 218,194.— sunt cu circa K 8,000.— mai mari decât în 1904, iar singuraticii rami activi de afaceri sunt aproape neschimbați anume Escont K 89,777.— (în 1904 K 90,638.—), Cambii cu acop. ipot. K 57,103.— (în 1904 K 53,097.—) și Obligațiuni K 36,370.— față de K 37,039.— în anul premergător. Poziția Diverse conturi debitoare arată o creștere însemnată de K 2,800.— la K 8,026.—. Dintre pasive s'au sporit Rezervele dela K 5,485.— la K 6,174.— și Reescontul cu circa K 15,000.— la K 95,889.—.

Din contră s'au redus Depozitele spre fructificare cu circa K 11,000.— la K 36,887.—; asemenea se prezintă mai nefavorabil decât în 1904, Interesele tranzitoare anticipate, anume cu abia K 837.— la K 17,769.— interese incassate, ceea ce merge pe contul realității bilanțului și a câștigului net, care se și prezintă astfel cu K 8,247.— față de K 6,753.— în 1904. Venitul brut de K 20,503.— este cu circa K 2,000.— mai mare decât în anul precedent.

„Cassele privilegiate de împrumut pe amanet în România“. Sub această firmă s'a constituit în București, la 4 Aprilie a. c., o nouă societate anonimă pe acțiuni, care a fost fondată în scopul de a înființa în România Cassele de împrumut pe amanet în sensul legii speciale ce am publicat-o și noi în numărul nostru penultim. Deoarece la aceasta societate sunt interesate și cercuri financiare românești dela noi, și în special și câteva dintre Băncile noastre mai mari, credem că cetitorii nostri vor consimți, dacă vom da informațiuni mai amănunțite asupra acestei noue instituțiuni, care este prima întreprindere financiară creată și susținută în comun de Români din Regat, din Bucovina și din Ungaria și Transilvania.

Societatea s'a constituit cu un capital social de Lei 1.000,000, împărțit în 2000 acțiuni la purtător de câte Lei 500 fiecare. Majoritatea acțiunilor a fost plasată în România și Bucovina. Cu toate că nu s'a făcut subscripțiune publică, fondatorii au fost asaltați cu cereri de acțiuni în suma aproape întreită a nominalului emisiunii.

Prin actul constitutiv, înregistrat la Tribunalul Ilfov, au fost numiți în Consiliul de administrațiune: D-nii P. Cosma, directorul „Albinei“, președinte; Nic. Xenopol, deputat, vicepreședinte; Dr. Ioan Mihai, proprietar în Vinerea, Dr. I. Meșianu, proprietar în Zernești, Nic. cav. de Flondor, mare proprietar în Cernăuți, Nic. Lahovary, deputat, V. Ionescu, deputat și C. Steriu, bancher, toți trei în București, membrii; apoi Cenzori: Alex. Ciurcu, prim ajutor de primar, Dr. C. Rădulescu, medic în București și Ioan I. Lăpădatu, secretarul „Ardeleii“ în Orăștie; în fine Cenzori suplenți: G. Stroescu, ajutor de primar, M. Păciurea, inginer în București și Dom. Rațiu, revizorul „Albinei“ în Sibiu. Director general a fost numit directorul revistei noastre, D-nul Dr. C. Diaconovich.

Noua societate își va începe activitatea încă în toamna anului curent și și-a închiriat deja localitățile trebuincioase în Casele din Strada Doamnei Nr. 10 (colțul Stradei Smărdan). Alegerea funcționarilor pentru posturile ce se vor institui dela început s'a și făcut, angajându-se în cea mai mare parte Români din Transilvania.

„Coroana“, institut de credit și economii, societate pe acții în Timișoara-Elisabetin. Fosta reuniune de păstrare și anticipare „Corona“ din Timișoara s'a transformat în cursul anului 1904 în soc. pe acții sub firma de mai sus, fixându-și capitalul societar cu K 70,000.— împărțit în 1400 acții à K 50.—. Primul bilanț încheiat la 31 Decembrie 1905 prezintă active totale de K 297,429.—, din care sumă cea mai însemnată este poziția Cambii cu asig. hip. K 105,495.— apoi Escont cu K 93,650.— și Împrumut, ipototecare cu K 90,160.—. Din capitalul societar de K 70,000.— s'au vărsat până la finele anului 1905 K 67,785.—, iar Depozitele se cifrează cu K 77,170.—. Cea mai conziderabilă poziție a pasivelor însă este Reescontul

cu K 137,940.—, dovadă că se face în măsură exagerată uz de credit. Rezervele se ucă la K 2,927.—. Intre pasive mai aflăm Conturi *debitoare* (?) K 1,188.—. Venitul brut al anului 1905 a fost de K 21,797.—, iar cel curat de K 5,263.—.

*

Adunarea generală și-a ținut-o acest institut la 8 Februarie n. 1906 sub prezidiul dlui Nestor Trandafir, director executiv, fiind notar dl Vichentie Belintian, iar verificători ai procesului verbal domnii George Seculici și George Cornea. Prezenți au fost 32 acționari, reprezentând 250 acțiuni cu 250 voturi.

Profitul net de K 5 263·96 s'a distribuit astfel: Dividendă K 2,979·66. Fondului de rezervă K 348·64. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 795.—. 2% la fondul de ajutorare al funcționarilor. K 45·66. Tantieme și remun. la funcționari K 895.—. Remunerație fiscalului K 100.—. Remunerație servitorului K 100.—.

Dividenda s'a fixat cu 5% = K 5.— de cupon și se plătește cu începere dela 9 Februarie 1906

În comitetul de supraveghiere s'au ales domnii Iuliu Nicolaeviciu, pretor. Ilie Cocișiu și Aurel Raica, preoți, Iosif Ciorogariu, învățator și Iosif Nicoli, proprietar.

*

„Cugiereana“, institut de credit și economii, societate pe acții în Cugir și-a încheiat al IV-lea an de gestiune cu active totale de K 284,765.— față de K 280,856.— în 1904 și cu un profit net de K 8 580.— cu K 1,846.— mai mic decât în anul precedent. Escontul, principalul ram de afaceri, a crescut în 1905 dela K 208,016 — la K 213,526.—, din care sunt rescontate K 92,437.—. Cambiile cu acop. ipot. cu circa K 7,400.— la K 18,567. Imprumut. ipotec. și Imprumut. pe oblig. arată mici reduceri, primele dela K 11,405.— la K 10,463.— și ultimele dela K 14,353.— la K 12,691.—. Asemenea s'a redus cu circa K 10,000.— poziția „Diverse conturi debitoare și interese restante“, care însă cu toate acestea se cifrează cu însemnata sumă de K 27,137.—. Ce privește pasivele Rezervele s'au sporit aproape cu K 5,000.— la K 11,040.— și Depozitele spre fructificare cu peste K 22,000.— la K 118,930.—. Venitul brut a fost în 1905 K 25,407.— (în 1904 K 27,507.—).

*

Adunarea generală s'a ținut la 18 Februarie 1906 sub prezidiul dlui Demian Bria, fiind notar dl George Baluțiu, iar verificători ai procesului verbal domnii Teodor Crișan și George Berian sen. Prezenți au fost 13 acționari, reprezentând 283 acțiuni cu 233 voturi.

Profitul net de K 8,580·19 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 4 000.—. Fondului de rezervă K 2,716.—. Scopuri filantropice-culturale K 429.—. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 514.—. Tantieme funcționarilor K 419.—. Fondului special de rezervă K 492·19.

Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a împărțit cum urmează: Societății de lectură română din Cugir K 229.—. Pentru înființarea unui cor vocal K 100.—. Pentru biblioteca populară K 100.—.

Dividenda s'a fixat cu 8% = K 8.— de cupon și se plătește cu începere dela 15 Maiu 1906.

*

„Furnica“, casă de economii, societate pe acții în Făgăraș. Adunarea generală a acestui institut a avut loc la 20 Martie 1906 sub prezidiul dlui Iacob Macaveiu, vicar, fiind notar dl Ioan Dejenariu, contabil, iar verificători ai procesului verbal domnii Dr.

Teodor Popescu și Moise Dârlosea. Prezenți au fost 13 acționari, reprezentând 148 acțiuni cu 148 voturi.

Profitul net de K 24,550·97 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 8,400.—. Fondului de rezervă K 10,382·84. Scopuri filantropice-culturale K 1,200.—. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere K 2,226·11. Tantiemă directorului executiv K 371·01. Tantieme la funcționarii institutului K 371·01. Fondului de penziuni al funcționarilor K 1,600.—.

Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a împărțit cum urmează: Școlii confesionale gr.-or. române din Făgăraș K 600.—. Școlii confesionale gr.-cat. române din Făgăraș K 600.—.

Dividenda s'a fixat cu 7% = K 28.— de cupon și se plătește cu începere dela 20 Martie 1906.

În direcțiune s'au reales domnii Iacob Macaveiu, vicar, Făgăraș și Dominic Rațiu, contabil, Sibiu.

*

Dividenda băncilor noastre pe anul 1905.

	Dividenda de cupon		Scadența	
	%	K f		
„Albina“	14	28 —	24 Martie	1906.
„Ardeleana“	10	10 —	8 Martie	„
„Arieșana“	7	7 —	15 Maiu	„
„Armonia“	8	8 —	18 Februarie	„
„Auraria“	15	30 —	15 Martie	„
„Aurora“	11	11 —	18	„
„Bihoreana“	6	12 —	22 Februarie	„
„Bănățana“	6	3 —	28 Ianuarie	„
„Banca Poporală“	10	10 —	22 Ianuarie	„
„Bistrițana“	10	20 —	12 Martie	„
„Bocșana“	6	6 —	26 Februarie	„
„Brădetul“	10	5 —	22 Martie	„
„Buciumana“	5	2·50	?	„
„Buna“	5	—	24 Februarin	„
„Cassa de păstrare“ Săliște	19	38 —	11 Martie	„
„Cassa de păstr.“ Mercurea	7	7 —	25	„
„Chiorana“	6	6 —	17	„
„Concordia“, Uzdin	8	8 —	23 Februarie	„
„Cordiana“	9	9 —	18	„
„Coroana“, Bistrița	5	10 —	1 Aprilie	„
„Coroana“, Timișoara	5	2·50	8 Februarie	„
„Corvineana“	12	12 —	12	„
„Crișana	12	12 —	4 Martie	„
„Dacia“	6	6 —	1 Maiu	„
„Detunata“	8	4 —	1 Februarie	„
„Doina“	10	10 —	1 Maiu	„
„Dunăreana“	5	5 —	26 Februarie	„
„Economia“, Cohalm	6	6 —	27	„
„Economul	8	8 —	24 Martie	„
„Făgețana“	6	12 —	1 Martie	„
„Fortuna“	9	4·50	1 Maiu	„
„Furnica“	7	28 —	20 Martie	„
„Grănițerul“	9	9 —	17 Februarie	„
„Hațegana“	8	8 —	10 Martie	„
„Hondoleana“	9	2·70	29	„
„Hunedoara“	10	10 —	7	„
„Jiana“	5	2·50	1	„
„Iulia“	12	12 —	7	„
„Lipovana“	9	18 —	22 Februarie	„
„Luceafărul“	7	7 —	22	„
„Lugoșiana“	8	16 —	15 Martie	„
„Mercur“	8	16 —	25 Februarie	„
„Mielul“	10	10 —	15	„
„Murășana“	8	8 —	1 Aprilie	„
„Murășianul	7	14 —	20 Martie	„
„Nădlăcana“	6	6 —	20	„
„Nera“	8	8 —	5 Februarie	„

	Dividenda de cupon		Scadența	
	o/o	K f		
„Orăviceana“	8	8—	2 Martie	1906
„Parsimonia“	7	7—	8	„
„Patria“	15	30—	19 Februarie	„
„Plugariul“	8	8—	22	„
„Poporul“	6	6—	26	„
„Porumbăceana“	8	8—	11 Martie	„
„Racoțana“	8	8—	10 Martie	„
„Riureana“	8	8—	1	„
„Sătmăreana“	6	12—	15 Februarie	„
„Schinteia“	10	5—	1 Iulie	„
„Sălăgeana“	6	6—	24 Februarie	„
„Schinteia“	10	5—	1 Iulie	„
„Sebeșana“	11	11—	6 Martie	„
„Sebeșana“, Caransebeș	6	12—	28 Februarie	„
„Sentinela“	8	8—	25	„
„Severineana“	5	2-50	?	„
„Silvania“	9	9—	20	„
„Șoimușana“	7	3-50	23	„
„Someșana“	8	16—	1 Martie	„
„Steaua“	8	8—	1 Maiu	„
„Târnavăneana“	5 după rat. plăț.		18 Martie	„
„Țibleșana“	8	4—	5 Februarie	„
„Timișana“	6	12—	15	„
„Ulpiana“	6	3—	1 Maiu	„
„Unirea“	10	10—	15 Martie	„
„Victoria“	9	18—	25 Februarie	„
„Vlădeasa“	6	6—	18 Martie	„
„Voileana“	5	5—	18	„
„Zărândeana“	10	10—	11 Februarie	„
„Zlăgneana“	6	3—	3 Martie	„

CRONICA.

Expozițiunea din București și guvernul ungar. Dl. Ministru ung. de interne a adresat Comitetului central al „Asociațiunii“ din Sibiu o scrisoare datată din 11 Aprilie a. c., prin care declară, că în vederea neînțelegerilor ce le-a avut de urmare ordinațiunea Nr. 146 din Martie a. c., prin care „Asociațiunea“ a fost oprită dela aranjarea Pavilionului etnografic al Românilor din Ungaria la Expozițiunea generală română din București, — se vede indemnă a enunța, că este învoit ca „Asociațiunea“ sau alte societăți să împrumute obiectele ce le posed Comisariatului general în scopul de a le expune și ca particularii să participe la Expozițiune; oprește numai ca societățile să figureze ca expozanți. Cere mai departe, ca să nu se expună obiecte de caracter demonstrativ contra statului ungar. Această revenire a guvernului asupra nefericitei ordinațiuni a dlui Kristóffy, care a provocat atâtea nemulțămiri, credem că va face o bună impresiune atât dincoace cât și dincolo de Carpați.

SUMAR.

Chestiunea terminologiei financiare române. — Studii practice de bancă. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: „Berzovia“, „Cassele privilegiate de împrumut pe amanet în România“, „Coroana“, „Cugiereana“, „Fur-nica“, Dividenda băncilor noastre pe anul 1905. — *Cronică*: Expozițiunea din București și guvernul ungar.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 10 Aprilie 1906.

o/o	V A L O R I		Viena	Bpest-
			vinde	vin-1-
	Datoria publică comună.		v cor	p. 100 h
4	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov.,		100-10	100-50
4-2	„ „ arg. Febr. Aug.		100-10	101-50
5	Losuri din 1860 à fl. 500—	20% dare	161-30	163—
5	„ „ 1860 à fl. 100—	20% „	200—	202—
—	„ „ 1864 à fl. 100—	„	288-50	292—
	Datoria publică austriacă.			
1	Renta austr. aur., scut. de dare		118-30	118-50
4	„ „ Cor.		100-20	101—
3 1/2	„ „ de invest.		91-30	—
	Datoria publică ungară.			
4	Renta ung. aur., scut. de dare		116-58	116-50
4	„ „ Cor.		97-15	97-50
3 1/2	„ „ „ „ „ „		87-25	87-75
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl.		220-80	220—
4	„ p. regul. Tisei	sc. de dare	164-50	163—
4 1/2	Oblig. de regalii croat-slav.	„ „ „	102-25	103—
3	Impr. p. regul. Porților de fier	„ „ „	80-70	79-50
4	Oblig. rurale croato-slavone	„ „ „	98-75	99—
4	„ „ ungare	„ „ „	97-50	98-25
	Alte datorii publice.			
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.		269-50	—
4	Obl. Soc. Temeș-Bega		98—	98-50
5	Imp. cu prem. al orașului Viena		103-55	—
4 1/2	„ „ „ „ Budapesta		96-50	93-75
2	„ „ „ sêrbesti à 100 fr.		110—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.		152-75	—
—	Impr. bulgar 1889.		120-80	122—
	Scrisuri fonciare și a. a.			
1	Instit. de Cred. fone. austr.		100-25	—
3	„ „ „ „ cu premii, 1880		307—	—
4	Banca austro-ungară 50 ani		101-40	101-10
4	„ „ „ 50 ani		—	101-45
4 1/2	Banca comerc. ung. Pesta		100-65	101—
4	„ „ „		98-50	98-50
4 1/2	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.		107—	107—
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 1/2 ani		100—	101—
4	„ „ I Casse de păstr. patriot., Pesta		98—	98-75
4	Inst. de credit fonciar ungar		99-60	99-10
3 1/2	„ „ „		98-70	89-75
4 1/2	Banca hipotecară ungară		100-70	101—
4	„ „ „ cu premii		100-70	98-50
4	„ „ „		273—	135—
4 1/2	Cassa de păstrare regn. Pesta 50 ani		—	98-50
5	„ Albina“, Sibiu		—	101-50
4 1/2	„ „ „		—	101-50
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiu, em. IV.		—	101-50
5	„ „ „ Brașov		—	103-50
4 1/2	„ „ „		—	102—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu, em. VI.		—	101—
4	„ „ „ „ VII.		—	98-50
	Lozuri.			
	Basilica, à fl. 5—		26-50	26—
	Credit, à fl. 100—		482-50	480—
	Clary, à fl. 40— v. c.		154—	—
	Buda, à fl. 40—		174—	174—
	Pálffy, à fl. 40—		179—	180—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—		53-25	53-50
	„ „ ungară, à fl. 5—		34-25	33—
	Rudolf, à fl. 10—		65—	—
	Salm, à fl. 40— v. c.		216—	—
	Salzburg, à fl. 20—		76—	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874		534-50	536—
	Sanatoriu Regina Elisabeta K 5—		—	11—
	„Jó sziv“, à K. 4—		—	11-50
	Valute.			
	Galbini austr. sau ung.		11-38	11-43
	„ c. reg.		11-33	11-33
	Napoleon'd'or (20 frci sau 8 fl. aur)		19-15	19-16
	20 Marce germ. aur		23-53	23-56
	Ruble rusești de hârtie per bucată		—	2-52
	Bilete germ. 100 M.		117-60	117-70
	„ franc. 100 Fr.		—	95-97
	„ ital. 100 Lire		96—	96-05
	Ruble, bilete, 100		253-25	—
	Lei românești, 100		—	95-35